

Zeitschriftenübersicht

Die aktuelle sprach- und literaturwissenschaftliche Forschung findet ihren Niederschlag in ganz entscheidendem Maße in den Fachzeitschriften. Für eine Fremdsprachen-Philologie ist es daher von besonderer Bedeutung, über Arbeiten und Themen im Mutterland der Sprache selbst auf der Höhe zu bleiben, für den Niederlandisten extra muros also konkret über die sein Fach betreffenden Veröffentlichungen in Belgien und den Niederlanden. Nur wenige "Privilegierte", die regelmäßig Zugang zu einer der größeren niederlandistischen Fachbibliotheken in der Bundesrepublik haben, sind in der Lage, sich selbst einen Überblick über alle wichtigen Fachzeitschriften zu verschaffen.

Wir glauben daher, einem wirklichen Informationsbedürfnis nachzukommen, wenn wir beginnend mit dieser Ausgabe regelmäßig über die wichtigsten Zeitschriftenbeiträge zur niederländischen Sprach- und Literaturwissenschaft, zur Fremdsprachendidaktik und zur Landeskunde berichten.

Angesichts der kaum überschaubaren Zahl einschlägiger Zeitschriften (eine von der *Internationale Vereniging voor Neerlandistiek* herausgegebene Liste nennt mehr als 120) kann Vollständigkeit nicht angestrebt werden. Dennoch sind wir bemüht, über die bedeutendsten niederländischen Fachzeitschriften hinaus etwa auch germanistische Zeitschriften im Auge zu behalten, soweit in ihnen kontrastive oder komparatistische Beiträge mit Bezug zum Niederländischen erscheinen. Schließlich werden wir auch Aufsätze von allgemeinem landeskundlichen und fremdsprachendidaktischen Interesse anzeigen.

Alle ausgewerteten Zeitschriften sind in der UB Münster / Sondersammelgebiet "Niederländischer Kulturkreis" und/oder im Niederländischen Seminar der Universität Münster vorhanden. Kopien einzelner Zeitschriftenaufsätze können, sofern sie nicht am eigenen Ort vorhanden sind, über den Fernleihverbund der Bibliotheken bezogen werden, entsprechende Anfragen können mit Hilfe besonderer Formulare direkt an die UB Münster gerichtet werden (Vgl. hierzu Cornelia Czach: *Das Sondersammelgebiet "Niederländischer Kulturkreis" an der Universitätsbibliothek Münster* in: *nachbarsprache niederländisch* 2 (1987) S. 26-28).

H.E.

Duitse kroniek 38(1988) 3/4

H.J. Koning: Multatuli en E.T.A. Hofmann - over een mogelijke verwantschap tussen *Wouterje Pieterse* en *Der goldne Topf* - W. ten Hare: De "Historikerstreit" in Nederland.

Dutch Crossing, 1988, 35-36

35: C. Dobson: *Jonathas ende Rosaftiere*: An Answer to the *Beatrijs*? - S.M. Jansen: Hadwijch's *Mengeldichten*: An Experiment in Statistical Method - A.M. Musschoot: *Van Nu en Straks*: A Flemish Art Nouveau Periodical, 1893-1901 - A. van Eyken: Guido Gezelle: Poet, Priest, Patriot - K. Blakemore: Recent Developments in the Dutch Welfare State.

36: L.M. Gilbert: What is New in Hooft's *Achilles en Polyxenia*? - J. Gera: Medieval Motifs in Frederik van Eeden's Novel *Van de koele meren des doods* - G. van Woudenberg: Couperus and his America Readers: Some Notes on the American Translations of his Novels and their Critical Reception.

Forum der letteren 29(1988), 4

M. Meijer: De politiek van het lezen: omzien naar Merlyn 1962-1966 - A.M. Duinhoven: Passief en zinsfaserings.

Germanistische Mitteilungen 1988, 27-28

27: S. Vandermeeren: Mutter- und Vaterland. Semantik von zweigliedrigen deutschen und niederländischen Wortbildungen mit Verwandtschaftsbezeichnungen.

28: M. Luthjeharms: Lesen und Fremdsprachenunterricht - R. Kern: Die Empfehlungen des Europarates zum Fremdsprachenunterricht und deren Durchführung in Belgien.

De Gids 151(1988), 10-12

10: M.J. Trappenburg: Het verhaal en de dingen daarachter. Over het verband tussen filosofie en literatuur.

11: Themanummer: Nederland en Indonesië - J.A.A. van Doorn: Om een plaats in de Indische geschiedenis - G.C. Molewijk: Congo en Indië of hoe een Belg de wereld veranderde. - C.J.F. Stuhldreher: De 'extremistiekampen' van de Republiek Indonesië

12: P. Calis: De korte, onstuimige bloei van L. Frijda.

Juni. Magazin für Kultur und Politik am Niederrhein 2(1988), 3

Dossier: Albert Vigoleis Thelen - W. Delabar: Stunde um Stunde meine Frist. Über den Totentänzer Albert Vigoleis Thelen - Es gibt Institutionen - ich traue keiner. Thelen im Gespräch mit Hans Schwab-Felisch - A.V. Thelen: Jahresgedichte 1978-1988.

Kreatief 22(1988), 4-5

4: K. Vermeiren: Een woordalchemist aan het werk - Ivo Michiels - B. Peene: Homo homini keukentrap. Over het werk van Marijke Höweler - H. Renders: een stelletje oprukkende Rotterdammers. 'Gard Sivik' en het realisme van het nieuwe.

5: F. Vandergrasen: Nieuw-naturalisme in 'De vermaledijde Vaders' van Monika van Paemel - J. Ector: De Oedipus in de Vlaamse verhalende literatuur.

Leuvense Bijdragen 77(1988), 3-4

3: F. Claes: Invloed van de Teuthonista op Nederlandse woordenboeken.

4: G. de Schutter: In en uit de tang in de Middelnederlandse bijzin. - E. van Gelderen: Infinitives and the INFL-position in English and Dutch. - J.H. Winkelman: Proloog en expositie van de Middelnederlandse *Brandaan*. - L. Peeters: Das Quellenstudium der *Navigatio Sancti Brendani*, der mitteldeutschen und mittelniederländischen Brandan-versionen.

Levende Talen 435-436 (nov.-dec. 1988)

435: E. Schalkwijk: Een analyseschema voor de beschrijving en beoordeling van leerboeken voor het literatuuronderwijs - G. Westhoff: Sciarone: Miskend genie of kwakzalver - L. Nienhuis: A.G. Sciarone en de Delftse Methode: much ado about nothing? - A. van Zoest: Nederland in Frankrijk.

436: Themanummer: Computerondersteund talenonderwijs.

Literatuur 5(1988), 5-6

5: F.P. van Oostrom: Heeroma, *Gruuthuse* en de grenzen van het vak. - M.G. Kemperling: Sensitivistische romans en verhalen rond de eeuwwisseling - K. van Dalen-Oskam: 'Hen quam hier sonder redene niet...' Het zwevende schaakspel in de *Walewein* - J. Joosten: Jonge dichter versus oude tante. Marsman, en omstreden prijs, en het kwetsen als instrument.

6: T. Aanbeek: Slordige dichters? - P. Meeuse: Zijn tuimelen boven de agfrond. *De diamant* van Mulisch tegen het licht gehouden. - H. Borst e.a.: Wonen in het Woord - Leven in de letter. Analytische bibliografie en literatuurgeschiedenis.

neerlandia 92 (1988), 3-5

3: W. Martens: De bestuurshervormingen in België en hun betekenis voor de Nederlanden - A. Wethly: Het 'Nederlandse Instituut' in Keulen.

4: E.J. Raskin: J.B.C. Verlooy (1746-1797): Beschouwingen bij een verjaardag.

5: F. Pittey: De leerstoel Nederlands te Londen - Keuzelijst: Boeken over de relatie Nederland - Vlaanderen - F. Pittey: Colloquium Neerlandicum (Gent 1988).

Neerlandica Extra Muros, Nr. 51 (najaar 1988)

J.W. de Vries: Nederlands als vreemde taal - B.C. Donaldson: de invloed van het Engels op het Afrikaans. Een uniek geval van taalverandering in een taalcontactsituatie.

Neusprachliche Mitteilungen 41 (1988), 3-4

3: H. Krüger: FMF-Kongreß '88 in Berlin (I) - L. Schiffler: Hypermnésie im Fremdsprachenunterricht. Kann man 500 Vokabeln in 3 und 1000 in 5 Stunden lernen?

4: H. Krüger: FMF-Kongreß '88 in Berlin (II) - H. Antor: Einsprachige englische Wörterbücher für Muttersprachler - eine Alternative für deutsche Schüler? - H. Husemann: The Language of Prejudice - the Prejudice of Language (I).

Niederdeutsches Wort 28 (1988)

G. Cornelissen: Kleve, Geldern, Moers und Rheinberg. Territoriale Aspekte der niederrheinischen Sprachgeschichte am Ende des 18. Jahrhunderts.

De nieuwe taalgids 81 (1988), 4-6

4: F. Weerman: Moet kunnen: Middelnederlandse zinnen zonder subject - A.E. Jacobs: De vaste lym ontluyt. Over een sonnet van J. Six van Chandelier - W. Smulders: F. Bordewijks *De wingerdrank* (I) - H.J. Verkuyl: Eigentijdse woordenboeken - C.J. van Veen: Een "verdacht" Gouds refreinfeest.

5: M.J. van der Wal: de driedelige vormen in taal en taalbeschouwing - W. Smulders: F. Bordewijks *De wingerdrank* (II) - H. Bister, R. Willemyns: Perifere woordenschat in woordenboeken van het Duitse, Franse en Nederlandse taalgebied - P.P. Schmidt: Een deel versierde quacken op de naam van Huyg of van Marot. Clément Marot als hoofdpersoon van een Nederlands kluchtboek.

6: M. Evaert, J. Kaldewaij: De actief-passief-relatie in de ontwikkelingsgang van de Generatieve Grammatica. - P.C. Paardekoper: *Dergelijk(e) als ... / dat... en dergelijke als ... / dat...* - J. de Gier: Geerten Gossaert als sonnettendichter - C. Strijbosch: Een reis naar inzicht. *De reis van Sint Brandaan* tegen de achtergrond van twaalfde-eeuwse opvattingen over zonde en genade.

Ons erfdeel 31 (1988), 4-5

4: A.M. Musschoot: Miriam Van hee "Een aarzeling tussen zwijgen en spreken" - H. Pleij: De strijd om een eigen burgercultuur: Het Brusselse sneeuwfeest van 1511 - H.T.M. van Vliet: Auteur en editeur. Editietechniek in Nederland - H. van Gorp: De poëtische visie van Leon Spillaert. Een benadering vanuit Maeterlinck en Verhaeren - W. Rutgers: "Mijn portret van letterhout". Over romans van Astrid Roemer - G. Wouters: Vrouwelijke auteurs. Schrijven in een eigen kamer of kletsen aan de pomp? - L. Roose: Anton van Duinkerken en Vlaanderen - P.C. uit den Bogaart: Taal machinaal, of: kan een computer ooit leren praten?

5: J. van der Vegt: Roland Holst, dichter in ballingschap - A. Berteloot: Bij de voltooiing van het "Corpus Gysseling". - A. van Zoest: Rembrandt interpreteren - E. Luteijn: de gedrevenheid bij Loekie Zvonik - C. Offringa: Jan Romein, reputatie en invloed van een historicus - S. Evenepoel: Twintig jaar Kopland in Vlaanderen (1965-1985) - L. van Doorslaer: Cyriel Buysse in Duitsland.

Ons Geestelijk Erf 62(1988), 3

U. Zellmann: "Non verbum e verbo, sed sensum e sensu". Kritische Anmerkungen zu einer neuen deutschen Übersetzung der *Brulocht* des Jan van Ruusbroec - M.M. Kors: Het traktaat *Fili accedens*, toegeschreven aan de prior van Groenendaal. Studie en kritische uitgave - A. Ampe: Een chronologische inventaris van Thomas a Kempis's werken.

Praxis des neusprachlichen Unterrichts 35(1988), 3-4

3: A. Digeser: Hemmt explizites Sprachwissen das Fremdsprachenlernen? - H. Holtwisch: Suggestopädie, Superlearning und Schule - E. Leupold: Schüleräußerungen zu Lehrbuchillustrationen - J.P. Martin: Schüler in komplexen Lernumwelten. Vorschlag eines kognitionspsychologisch fundierten Curriculums für den Fremdsprachenunterricht - R. Kleinschroth: Binsenweisheiten für den Landeskundeunterricht.

4: R. Freudenstein: Fremdsprachenunterricht für das Jahr 2000. Was die Schule jungen deutschen Europäern schuldig bleibt.

Rheinische Vierteljahresblätter 52(1988)

D. Ebeling: Rohstofferschließung im europäischen Handelssystem der frühen Neuzeit am Beispiel des rheinisch-niederländischen Holzhandels im 17./18. Jahrhundert - J. Mötsch: Die Grafen von Sponheim und die Schlacht von Baesweiler (1371).

Spektator. Tijdschrift voor neerlandistiek 18(1988/89), 1-2

1: Themanummer Computerlinguistik. - J. Aarts, W. Meijs: Corpustaalkunde - D. Heylen, M. Moortgat, T. van der Wouden: Categoriale Ontleding, Theorie en Praktijk - F. de Jong, L. Appelo: Rosetta: Synonyme en vertaling - H.P. Kolb: Op principes gebaseerde ontleding: enige algemene overwegingen.

2: N. Montulet: De waarheid over Sherlock Holmes. Over fictionaliteit en referentie - A. Dees, M. Dekker, M. Hogenhout-Mulder: Een voorbeeld van stamboomreconstructie: *Karel ende Elegast* - A.M. Duinhoven: stamboomreconstructie: rekenkunde of tekststudie? - J. Jansen: *Aulularia-Warenar*, adaptie in contrast.

Spiegel der Letteren 30(1988), 2/3-4

2/3 F. Veenstra: Spiegel, Coornhert en de wil: vrij of gebonden - E. Spinoy: De samenwerking van H. Conscience en D. Delepiere.

4: J. Vermeulen: De stijl van Jef Geeraerts' debuut - F.G. Droste: Constanten en variabelen in de retoriek. Linguistische kanttekeningen.

Taal en tongval 40(1988), 3/4

J.B. Berns: De taalatlas van het Nederlands en het Vries. Evaluatie en perspectief - H. Rombout: Een renterol uit het jaar 1264 in het Middelnederlands - J. van Marle: Het Amerikaans Nederlands: een uitdaging - R. Willemsen: De groetenisse ... in Zaamslag - P. Commandeur: Het ontstaan van het modern Amsterdams (1) - F. Debrabandere: *Plankier* en *Plankijs*

Tijdschrift voor Nederlandse Taal- en Letterkunde 104(1988), 3-4

3: T. Meder: Een sprookspreker vraagt loon naar werken. Over subtiele verbale drukmiddelen van Willem van Hildegarsberch - P. Kralt: Van de ziel - M.C. van den Torn, J.A.M. Vermaas: Veranderingen in de aansprekingen van de ouders.

4: H. Beelen: *Achates es I dier steen*. Over een vermeende vertaalfout in Maerlants *Historie van Troyen* - W.G. Kloosters: Historische en systematische verklaringen - W. Zonneveld: Historische taalkunde en de eerste en tweede conceptuele verschuiving.

Toegepaste taalwetenschap in artikelen 31 (=1988,2)

Themanummer: Taaltoetsen - D.K. Stevenson: Language testing applied and otherwise - T. van der Geest: Taalvaardigheid: meten vs observatie en analyse - P.J.M. Groot: Toetsing in taalvaardigheidsonderzoek: een ondergeschoven kindje? - L. van den Bosch: Tweede-taalonderwijs op maat: diagnostiserend onderwijs aan volwassenen - L. Melse: Toetsing tekstbegrip moderne vreemde talen d.m.v een samenvattingsopdracht - I.F. Wijgh: Communicatieve opgaven in de examens tekstbegrip moderne vreemde talen.

Verslagen en Mededelingen van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde 1988, 1

J.F. Vanderheyden: Verkenningen in vroegere vertalingen 1450-1600. Vertalers en de taal. Zij twijfelden, aarzelden en vertaalden toch - G. Geerts: Genusfouten: hollanditis in Vlaanderen? - A. Keersmaekers: Jan-Baptist Broeckaert (1837 - 1911) - L. Roose: Een literair curiosum: een aan Anna Bijns toegeschreven satirisch toneelwerkje. - H. Lampo: Zin en onzin in het literair leven of de kat de bel aangebonden.

Wetenschappelijke Tijdingen 47(1988), 3-4

3: W. Dolderer: De nieuwe Duits-Vlaamse toenadering na de Eerste Wereldoorlog (III) - L. de Vos, L. Coenen: De taalagitatie in het Belgische Leger tijdens de Eerste Wereldoorlog (I) - A. van Elslander: Willem de Vreese (1869-1938). Een bio-bibliografische schets (I).

4: G. de Smet: 50 jaar zelfstandige Vlaamse academiën - L. de Vos, L. Coenen: De taalagitatie in het Belgisch Leger (II) - A. van Elslander: W. de Vreese (1869-1938) (II) - P. de Coninck: De *Standaard* en de katholiek-Vlaamse politieke strijd vanaf 1918 tot medio 1925 (I). - P. van Hees: De taalgrens in discussie.

Zeitschrift für deutsche Philologie 107(1988), 4

K. Smits: Stijn Streuvels (2). Ein flämischer Dichter im Netz des Nationalsozialismus.